

— Бу орденлери на учун алмысан?
— Дəйуш орденлєрини мунариба заманы Балтик дєнизиндєки гєлєбєлєримизə кєрə, ємєк орденлєрини мунарибєдєн сонра Хєзєр дєнизиндєки гєлєбєлєримизə кєрə.

К И Р П И

"Бәйдадаш"

«**АЗЭРБАЙҠАН** дәмрийолчусу» газети «**Визит Кирпи**» ады алтында чыхан сатира сөһбәсиндә «**Бәйдадаш**» сәрләвһәли бир фәл'әтон дәрч этмишир. 3. Мирзә оғду имзасы илә ызылан бу фәл'әтондә дәмрийолчулар арасында «**Бәйдадаш**», дөгаби илә таһимышы Салим бәй Султановун рушәткөрлүгундә даһышылар. Салим бәй бу ишдә бөйүк тәчрүбә саһибдир. Оунун «ова» чыхмасы белә тәсвир олуиур:

«**А. Мәммәдов** йодашын роис олдугу **Бакы**—**Агстафа** гатары **Хировабәд** станциясында енчә тәрпәнишиди ки, Салим бәй Султанов өзуну салам 9 нөмрәли вагонуун бәләдчиси **Атабаба Раев** йодашын күспәни, һал-һәвал тутудан сонра **Бәйдадаш** кечид мәтабәт:

— **Ай Атабаба**, лап харәб олмусунур, **Бәйдадаш**мызы яддан чыхаг мысыныз... Бүдур исраға күн арвад дейрди ки, Сәлимчик, ени модалә лап туфлу сатылар, карәк маәл дә аласан. **Дейрәм** ки, ени задымын гүзәш, бир адыларымнә кей, дагыт, сонра тәзәсини тәләб әт, бир дә ишдә әртәк тууам йодуур; арвад агаңын наз-гәмзәсинә мааш тәбәхтири.

Мәсәлә айдан илдә **Бәйдадаш** һәмшишәки адәтн үзрә енә дә «ова» чыхмышды. Ләкин бардә дөһсән даһ гаяя раст кәлишиди. Бәләдчи һеч гыммәдәшмирды да. **Вәзийәт** белә көрдүкдә, гаһ **Бәйдадашын** бейнини вурду о, һирсә әриндән талхды ки:

— **Яман агыз-бурун** бәһәм этмишиниз, нә әйби вар, сән саг мән саламат. Инди көр бу сәнә нечәлә отураң.

Султанов сәрниши хидмәтинин мүфәттиши ишләдийн мүдәтдә рушәткөрлүт вә башга һис әмәлләри үчүн бир нечә дөфә чөзә адымишир. 1949-чу илдә йол рәсинин әмрине көрә о, өзәи-фәсиндән тамаг кәнар әдлимшә вә сәрнишин даһымсыны илә әләгәдәр ишләрдә чалышмаг она гадаған әдлимшишир.

Лакин балыг суеуз яшәя билмәдийн киши **Султанов** дә гатарсыз яшәя билмәмишир. О, нечә дөһрәләр, өзуну ода-көзә вурарг нәһәйт енә дә сәрнишин хидмәтиндә исти вә раһат мәскән

таһмишир. Әбәттә «**Бәйдадаш** йодун бир сыра ишчиләринә һәмшиә дуачы олдугуну даһимур». Киши атыны сага дә чапы, сола да».

Күрунур ки, **Бәйдадаш** һәлә атыны чох чапчәг, чүнки габагына дуран йодуур, фәл'әтондә дейлдийн киши ону дөйрманын богазына өлү бурәхсан дири чыхар.

ЭРИЗӘБАЗЛАР

НАХЧЫВАНДА чыхан «**Шәрг гаһисы**» газети **Норашен** районууну **Эризәбазлары** һағында бир фәл'әтон дәрч этмишир. Бу эризәбазлар **Мәммәд-Сабир** кәндидә яшәйрлар. Буларын бири **Ханлар Мәһдиәв**, о бириси **Мәммәд Хүсейнолуур**.

«**Кечәләр** кәнд дәрин юхуя далан заман һәр ики шәхс пәнчәрәлери пәлазәдә мөһкәм өртәкәр бир гәдәр хысын-хысын пычыладашыр. Сонра **Х. Мәһдиәв** аста-аста диктә әдири, көмәкчиси дә онун деләкәринин солига илә кәләр. Чөмә аг дөфтер кағазына көчүрүр; оларын хошуна кәлишиди, шәхсләр һағында бейтәһ, ифтирә вә яланлар иновән дүшүр. Бу чызма-гәраларын хошуна адәтән ишә әдлимлир. Солига илә тәлләниб зәрфа гоюдуур, сонра оғру пиши киши хәлпән кәчәрин бир ярысы почта гутусуна салыныр».

Лакин райондә эризәбазларын сирри кизли гәлә билмәмишир, оларнә тәһимышлар вә һәр кишинин мәсәләси колхозун үмуми ичләсында мүзәкир олунышур, анчаг буларын һағында һеч бир таабир көрүлмәмишир. Бунә көрә дә һәр икиси кефи көк, дамагы чаг кәзираңр. Газет бу барәдә өз һарәзәллыгыни билдирәрақ языр:

— **Нә олсури ки**,—дәйән **Х. Мәһдиәв** вә **М. Хүсейнов** һеч овгәтларына дә тәлх әтмәдиләр, һеч олмасә бу чызма-гәралар бөйүк-бөйүк тәшкиләт рабһарларынин мүәййән гәдәр вахтны әлиндә ахидә, хәлнә сәс-күй салды, ахырдә дә издәһимәли колхозчу йағылчыгы кағармаг ләзиз колдди, бу гәдәр адамы ишдәнкүчдән айырмаг мөгәдәли ериә етди».

Әкәр **Норашен** район тәшкиләтлары бу эризәбазларын иши илә ахындан мөшүл олмасалар олар һәлә чох адамлары ишдәнкүчдән айырачағлар.

Рәссам **Вс. ТЕРНАВСКИ**

МАГАЗИН МУДИРИНИН ЭВИНДӨ

УШАГ—Атамын гаш-габагы нийә ашагыдыр?
АНАСЫ—Бу күндәш-башы аз олуб, она көрә.

ТОЙ, нә той: чалаң ким, чагыран ким, оҗуан, ой-нян ким, бала галдырып мөчәси гызышчыдаран ким. Мөчәсиң асгагалды да лары хоруз кими өзүнү чәккәй әләшкәб юхары башда, кәй әмр верир, кәй гонагалара ер көстөрүр.

Гочаларын дедийнә көрә Гаалагайын еддиял-дик мәктабнын дарс һисса мүдари һәсан Гәсә-мовун огулуна эдидән бу сүнәт төә көчмәши һәмбәг бәйләрини тойларымди керә галдырары.

Саһирәбадын алды-саны адамлары, Гаалагайын кәднини мүәдлимләри, зиялылары һәмисы бурада иди. Тәчрүбәли мүәдлим Әбдуә Зейналов бир тә-рәфә әләшмишди, коммунист һейдәр Салахов өз кәлишин илә мөчәсиә зинәт вермишди. Илк партия төшкикләгы кәтибә Әләм Гурбанов да бурая тәш-риф кәтирмәкәлә той сәлибинни башыны уә әлә-мишди. Кирвәдик дә комсомолчу мүәдлим Хәлиә Нәсибова нәсәб олушуду.

Сүнәт тоюнуң асгагалдыгы әлә бил мәктәб директору Ваһид Әскәровун боюна бичлимишди. Бир ияда гоюн кәсидир, бир ияда гәзиләр гәй-наийр, гәб-гәгәг сәсиндәң гулаг туттуруду.

Гәрәз... Хәниәдәр әрәкә, сәзәндәлар чалама-дан, ойнаялар әл-гәл атмагән йорудулар. Хәркә-лар һазыр олуб, сүфрәләр сәлимиди, Ваһид мүәдлим уәчәдән сәсләнди.

— Биринчи бәдәни галдыраг бу тоюң гәбрәма-ны, һәсан мүәдлимни оғлу Сәбирин сәлгыһна!

Пияләләр чинкилдәди, алгыһна нә «урә» сәсләри әсимәнә буәндә олу. Чох сәлгыһлар дәйдәд, чох шәрәбәләр чәчләд, гәгә мөчәсиә тәздән гызышды.

— Кирвә ойнасын! Кирвә ойнасын!—сәсләри уәчәды. Гонагаларын сәхәвәт дагарчыгы ачылды. Варыны верән утаймаз, йәхуну верән дәлидир. Отуз верән ким, гүрх верән ким, әлли верән ким... Белә тойда хәссәслик ярамаз. Шабаш ягыһны кими ягыдгыча чалагыһлар да гызышыб овурларын долдурур вә бошаладырлар. Буналарә бәхәндә көнә дуня, чүрүк әләи кәлиб дурурду көз бабагында. Адам бирчә шейи әрзуәләйрәдә, дәйриди ким, нә олайды, мөчә-сини ширин ериндә кәлиб чыһайды бу сүнәт тоюна вә өзүгү снә әсрин адамына охшааң мүәдлимләрә дәйдиди:

— Кәстюмларынмыз чыхарын, гәстукларынмыз ачын, башынызы гырхардын, сәлгыһнызы узалдын әйиннәзә узунатәк чухә кәйин, башынызә шулайды пагаг тоюң, чүчки тутдуғунуз әмәлләрә чилдиниз бир-биринәзә уйғуш кәлир.

А. ДАДАШОВ

КИЗЛИ СӨБҺӘТ

(Әли Байрамдә райоңуңун Т. Гуләшев ады-на колхозда)

— Йолдаш Гарәкәз! Ахы мән дә белә иш-ләрдә маһирәм. Он үч һәндәдир, бу ишн көр-мәйнә көрүрүк, кол һейләвәрдән беш-әлты баш кизләдәк.

— Хыдыр, нахырчысан отур ериңдә. Фер-ма мүдари мәнәм өзүм биләрем. Он үч баш сәтмәлә инәләк чамыш бәсимидир. Айыр бир тәрафа, сийләй сәлмә, һәр күң сәгарсан, азы гүрх-әлли аңыр сүд верәрләр.

— Кәлсәнә дәрә-беш баш да бузон киз-ләдәк? Артыг тамәш баш әрәр... Аһма бу сир-ни һеч кимә дәмәсән һаг Биләсәләр дәрнимизә саман тәпәләр.

— Мәнә Хыдыр Әмиров дәвләрләр. Дәвини йүкү илә әйәрәм. О ки гадыды он үч баш һей-ванын сүдү ола.

Б. СӘМӘДОВ

КИРПИ — Мәтбуәт күнүндә 25 иллик байрамынызы төб-рик әдирәм!

РӘНБӨР ИШЧИ

«Азәрпәмбәгнәглият» трести-нин нечмәши ишчиси Хәлыг Мүтәлә-лимов әнкет долдуран заман яздыб кин:

ИХТИСАСЫ — Рәһбәр ишчи.

СТАЖЫ — 1932-чи илдән.

ТӨҺСИЛИ — Йохдуз.

Мүтәдлимөвүн төһсиди йәксә да, гәрбәк азылары вар. Идәрәйә кәлән мәктүбларын үстүнә азыдыг сөздәри өзүндән бәшгә һеч ким охуа билмәз. «Рәһбәр ишчи» языр кин:

«Бух... фистанг»

«Бух... нәмәдән сәхләсни пркәзи

треста без оговор»

«Секрет...—Мужна».

«Бух... — сәхләсни пркәзи.

сләут һәлуәстат».

Бу азылардан билмәк олар ки, кишинин төһсиди Йохдузә да, тәчрүбәси чоҳдуз.

Тәчрүбәси олдасайды трест-дә чыһандан сонра, рәһбәр иш тамгаг үмиди илә хейли вахт бәк-нәк кәлиб... ахырдә «Бакы ишһаат трестиндә» гараж мүдирлиһнә тәһвин олунады. Бил үмидларын ким бу тәчрүбәли «рәһбәр ишчи» бу гәбиләһят илә тәзә иш ериндә дагы даг үстә гәмчәгадыр.

М. С. ХРИДОВ ишчиси
Әрүстәдә Республика
Кәтәбханасы
№ 1224

Рәсәм К. КАЗЫМЗАДӘ

Бәзи истираҗәт эвләриндә нә санаторияларда мүдирин нә бәш һәкимин гоһүмләри истираҗәт эвлин һесәбна яшайырлар.

— Мүдир бу адамлары нә мөһрибан гарышлайыр?
— Өз айле үзләридрир дә. Яй мөвсими бурада кечирөчөкләр

ЧИЛИНКӘР—БАШ ҺӘКИМ

СҮФРӘНИ тәзәә йығышдырмышдыг ки, Гәдир Рамазанович гапыдан кирди.

Дедим:

— Бир аз тез кәлсәйдин хөрәйимиз варды.

Деди:

— Чоҗ саг ол, ач дейиләм, индичә ейб кәлишм.

— Гәдир, машалла, яман көкәлмисән. Йохса курортдан кәлирсән?— дедим.

— Гәдир диванда әйләшип йайлды вә яхсыны ачды.

— Тапмысан— деди, бирбаш санаториядан кәлирәм.

— Чоҗдан кетмишин?

— Беш илдир орадым.

— Мән гәтәччүб этдим. Дедим:

— Гәдир, сәнинки олду зарафат. Неч беш ил дә санаторияда галмаг олар?

Гәдир күдүб деди:

— Хейр, мәним элә гулугум санаториядадыр. Эмак эттиятә гүвәзаларинин Мәрдаканданы санаториясында ишләйрәм.

— Белә де дә... Яхшы, енә дә чилинкәрсән, я артыб-әлмисән?

— Ай, һай,— деди,— чилинкәрлик нәдир, бәш һәкимәм.

— Баш һәким?

— Бәли.

— Әкидийм нохуд, бичдийм нохуд, базара кәлиб ләбәби олуг?. Сән һансы институту гуртардын ки, һәким олун?

— Санаторияда баш һәким олмаг үчүн бир балача бачарыгын вә бир дә досташан олду бәсдир. Мән әввәлләр идарәиниздә муфәттиш ишләйрдим, орадан мәни ирәли чәкиб Маштағидакы истираҗәт эвнә мүдир тә'йин этдиләр. Элә дәлләклийи дә

орада өйрәндим. Соңралар бир балача долашыгымыз олду, 600—700 мин манат эскик чыхды. Амбарлары тутдулар, бир аздан сонра истираҗәт эвнин ләгв эдиб. Мәрдакандә санатория ачдылар, мәни дә орада баш һәким тә'йин этдиләр.

— Бәс идәрәиниздә билмирләр ки, сән һәким дейилсән?

— Эши, нийә билмирләр. Беш илдир кәзләринин габагында ишләйрәм, банлая-банлая хоруз олмушам. Гой бир аз башым айылсын, һәлә кер эли дәрәчә алырам, я йох. Диссертасия һазырлайырам...

— Мән күлмәйини сахлая билмәйиб хәбәр алдым.

— Бәс инди башын нийә гарышыбдыр?

— Интрига.

— Сән эләйирсән, я сәнинлә эләйирләр?

— Йох, мәнимлә эләйирләр.

— Ким?

— Арвадым. Залым гызы мәнә күн-дирик вермир. Дейир, о арвада бахма, бу һәкимлә данышма, филанкәси гулугдан гов, филан иши филан элә, бир туг-ләнгәт олуг, кечиб боғазыма. Дейирәм ай гыз, отур, бир парча чөрәйини е, санаториянын ичарисиндә айрыча һәйәтимиз, шүшәбәнди отагымыз, бир сүрү тоюгумуз, өрдәк, газ да өз ериндә. Көндүндән нә кечирсә, санаториянын мәтбәхиндә бишир, ишчиләрин һәмьсы гулугунда, ишыга, суя, янәчагул вермирсән. Аваданлыг дә санаториянын, даһа нә истәйирсән. Амма залым гызы енә гане олмур. Яман дә далашгандыр. О күн бизин һил партия тәшкилатнын катиби илә далашып. Мәни она гысыганыр. Инди күсүлүдүрләр.

— Партия тәшкилаты катиби кимдир?

— Доктор Рәшетникова, өзү дә рәнтәнологдур, амма мән ону муалачә эдән һәким ишләдирәм, һәм дә эмак ишләринә бахыр, хасиййәти дә хошума кәлир. Йохса, буну да чоҗдан рәдд этмишдим, хошума кәлмәйән адамы бир күн дә сахламарам.

Сөһбәтин бу ериндә Гәдир башынын гашымага башлады:

— Дейсән ахы бу кечәлик башымыза бала олачак, яман пис азардыр. Әввәл ушагларымы тутмушуду, сонра арвадыма вә үч-дөрд нәфәр ишчимизә йолухду, торхурман ахырада бутун санаторияны кечәлик туту. Бу саат мәним ики дәрдин вар, бири, башымыз сагалдым, икинчиси дә башымыз интригадан гуртарым, мәндән материал верибләр ки, куя санатория кәлән ушагларын чәкисини әввәлчә гәсдән эскик яздырырам ки, ушагларын арыглайыб-көкәлмәси билнимәсин. Куя амбардан ганунсуз мал бурахыргыр. Амбардар Лакуеви дә Маштагадан яныма дә'вәт этмишәм, айда 300 манат мааш вериб доландырырам. Язырлар ки, емәкләримизин дады олмур. Нә билим, мүһәсиб Майзел сәрхөшлуг эдир, эмак мәсәләләринә бахан тибб бачысы.

Светлананын сәнәти һесәбдарлыгыдыр. Хуласә ки, достум, баш һәким олмаг асан дейил. Кәрәк башын олсун, башын. Олса башын, олачак даш-башын, алтында олачак маанын, олачак даш-башын, йә-йолдашынын, эвиндә бишәчәк ашыны. Һә, мән өлүм, яхшы демирәм?.

Истәдим дәмәй ки, «йох, яхшы демирсән». Сонра агылама кәлди ки, онун үрәйини мәркәзи идәрәләрдә сындырмырлар, мән нә үчүн сындырым.

М. ЧАҢКИР

ГАПАН нөдөр ва нэ үчүн гапандыр? Бу тапмача бардаксыз, кичи бир дилшүнасын бейнизе кириб, ону еринадан ойнатды. О бу суала чавап тапмаг үчүн или эвэлз. Азарбайчан дилинин изадыла дуготина мурачит этди...

Догрудур, Азарбайчан дилинин изадыла дуготи бохлур. Хөзөлгө тасэвур эдок ки, бе-до бир дугат нар ва бизим столумузун үстүнадыр...

Кичи дилшүнас дуготдан ахтарыб «гапан» келмесин тапды. Ордан ма'лум одуу ки, «гапан» чинас келмидир, омонимдир, йэни мухтадиф ма'налары олан сөзлөрдүндир. Буналардан биринчиси—исим—гапандыр ки, бойук тарази ма'насында ишладилер, икинчи гапан иссэ фаэ сифат—гапандыр ки, «тапмаг» ма'насында ишладилер, йэни чанлы чимизлэра хас олан һэрэкэти ифалэ эдыр.

Кичи дилшүнас даһа бир чох китаблара мурачит этди, гоца дилчалардан сорунду. Лакин суалына чавап тапа билмиди.

О, йй истайрысиз күнэринда коңда жетмейи гэрара алды. Инианды ки, коңдеки гоца кишилар «гапан» сөзүнүн ма'насын даһа дүзүкн изаи эдылар. Автобус минеркон янында бир ордан отурду. Автобус һэрэктэ элан кими ордан ярымкефали һалда зүм-зүмэ этмейи башалды:

—Эзиним гапан ордан, Элиндэ сапан ордан, Тахтадан ун чыкардан, Даһдан яг тапан ордан...

— Бый, бу нэ дейир?—Дилшүнас дэрһал чиб дэфтарчасини чыхарыб баятныи гейд этди ва орданла сөһбөтэ киришди:

- Бу баятныи һарадан эшитинсиниз, йолдан?
- Өз синимдан!
- Нева йэни?
- Эла йэни ки... Өзүм демишэм да... Сиз эла билерсиниз ки, шаирлар анчаг шөһэрэс олур?
- Хейр, нийэ?.. Лакин багышлайым... Эла исэ, онун биринчи мисраыи мөна изаи эла билерсиниз?
- Эһ, ону билейэ нэ нар ки? Гапан? билмисрэн нэдир? Онда гулаг ач Гапанын үч ма'насы вар: биринчиси—таразидир, икинчиси—тапыдырандыр, чаным сөна эмеи, үчүнчүсү да—тарази эла тапыдыранын бирләшмесинден эмеи кэлан таразичидир, йэни мөним кими орданларым... Баша дүшүңүз?

- Таманида йох, ахы төрөзидэ нийэ «гапан» дейдилер, о ки, тахта ва дамидан ибарат чансыз бир чимсидир?
- Эла дема, йолдаш, гурбан олум о тахта-дөмирэ, о, чох этли-ганлы орданлардан сөһавөтдилер.
- Ахы о, нийи гапыр, неча гапыр?
- Бу саат сөна дейим: йох, демөкэ баша дүшэн адамэ охшамырсан. Яхшысы булар ки, бу саат машындан дүшэрик, сөна

ГАПАН

эни суротла көстэрэрэм... Анчаг, багышлайым, йолдаш, сиз кимсиниз ва буну билмак сизин нэинизэ лазымдыр?

— Көч бир алим, эл сөзлөрүни ыгырар. — һэ? Яхшы. Онда, дүшөндэ кедэрик амбара сизэ кестэрэрэм.

Машын даһым. Сарининлар дүшү. Көң ордан сандалэйэ-сандалэйэ кичи алими гөсөбөни конарындакы узун бир тинтинтини гарнысына кэт. рдн. Гапыны ачыб исарыб кирдилэр. О, таразини алима көстэриб деди:

— Бура амбардыр. Мөн да амбарларам. Бу да ки, көрүрсүңүз, гапандыр. Эладирми?

— Бэли, гапандыр.

— Һэ, нийи чыхин онун үстүнө, көрүн неча гапандыр.

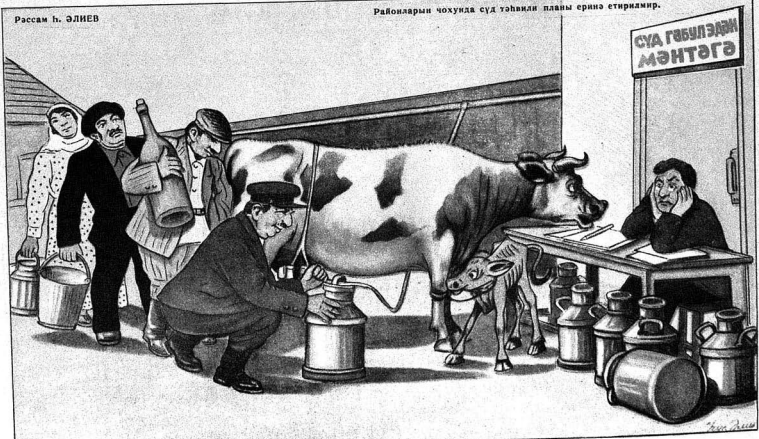
Дилшүнас эһитата гапаныи үстүнө чыды. Амбардан да ону чакал ва таэчүблэ башыи булады:

- Алтымш бир кило... Мөн неч бу йүнкулүкдэ алим көрөмишэм, ахы?
- Һэ, мэн бөдөндан бир эл зөифөм...
- Онун ийби йохлур, таки элден зирак оласан...—Һэ... Дүшмэ, дүшмэ! Бир эл чэкирэм... Бах, инди мэн сөни эладим али сөккиз кило... Көрүрсизми?
- Гоюн бахым... Бэли, эла көстөр.
- Демади ки, гапан сөнаң үч кило гапды мөним үчүн... Инди, истайрысн сани көкадими... Бир дэ чэкирэм... Бах, олдуи алтымш беш кило... Эладирми?
- Бый! Бэли, эла көстэрир.
- Һэ, гапан сөндан инди дэ дөрд кило гапды, анчаг ене дэ мөним үчүн.
- Ахы бунар надан өтүрдүр?

— Ай йолдаш алии! Бунар һаммыс ондан өтүрдүр ки... Бах, фэрэ эла ки, ма'сул йагымыдыр. Колхозчулар тахмыи йагыб чуваллара доллурлар, амбара котирирлар ва бу гурбаны олду-гур гапанын үстүнэ гоюб мөна таһива верилэр. Тутак ки, бири гоьду йуз кило, гапан ону чэкир дохсан беш кило,—демади, колхозчудан беш кило гапыр мөним үчүн... Сонра ма'сул балкусу дафа гоюркам гапана дохсан беш кило, гапан көстэрир йуз кило,—демади, инди колхозчудан беш кило гапыр мөним үчүн... Һэ, инди баша дүшүдн ки, бу тэрэзидэ нийэ гапан дейилэр?

- Бэли... Дейэссэн баша дүшүм... Анчаг бүтүн бу мүрөккөб эмалиятыи сиз неча эдырсиниз?
- Һэ, бурода мени багышлайым. Сизэ сөз өйрөнкөб лазым инди, ону да ки, өйрөдизиниз. Даһа дэрһанлардэ нэ ишиниз?

А. СЕЙФЭДИН.

ИНЭК (мэнтэгэ мүдиринэ)—Өбөс ерө сүд көзлөмө. Буналары ки белэ көрүрөм мөним бузөвүмү да ач голчаглар.

Хатакар ЧОГРАФИЯ

БИР аз бундан өввэл „Сон поста“ газетинин яздыгына көрө „Паша багча“ ибтидан мектебиндэ баш верэн бир һадисэ Түркийё дөвлэт адамларынын арасында бөйүк гарыштыгыга сөбөб олмуштур.

Төнөффус заманын ой ики ишле шакирд Шәфи Чәкичә скаминин үстүнә чыхыб гышгырымышдыр: „Ишасын Русия!“.

Американ яшавыш тарзинә уйгун оларак чани“ дөрһал яхаланыр вә элларинә занчир вурудуб (сөз йох ки, Америка занчир) мәикмәйә апарылыр.

Һаким севиндийнән элларини овушдурарат:

— Мәсләкдашларынын адларыны сөйлә,— дейр.— Белә сөзләри сәнә ким өйрәтмишдир?

— һеч кәс.

Һаким:

— Сан бу зарафатлары бир тәрәфә бурак,— дейр гышгыр.— Биз сизин кимн ишләйәнләрн эмәлләринә яхшы бәләдк! Сан нийә „Русия“ дейиб гышгырдын, башга бир өлканын, мәсәлән, бизим агамыз Американын адны чөкмәдин? Чава вер!

— Бизим синифдә Русиянын харитәси асылмышды, мән дә бахыб...

— Харитә?— һаким гәзәбиндән ериндән сычрайыр.— Чография харитәси?

Дейрләр ки, бир о гәдәр дә әһәмийәтли олмаян бу һадисә илә Түркийә һа-

ким даирәләри чох чидди мәшгул олмушлар. Һөкүмәт идарәләриндә ялынз конкрет һадисәни „лазым“ чазая мәкүм әдилмиш Шәфи Чәкичәни мөсәләсини көтүр-гой әтмәклә кифәйәтләнемәмишләр, иши принципал йүксәкликә галдырмышлар. Түркийәнин рәйбәр хадимләри ахырда бу фикрә көлишләр ки, Шәфи кимн чохлу коммунист акеитләри Түркийәнин варыгы үчүн тәләкү тәрәдилрәр вә буллара гаршы гә’и тәдбир көрмәк ләзәмдыр.

Гә’и тәдбир дөрһал көрүмүшләр. Полис савыглыгыни артырарат, бу чүр чаниләри һәбес алмага башламышдыр. Бу чаниләр арасында, мәсәлән, Истамбул шакалад фабрикенин сәниби Апостол Әтнаполос, чачы Сотери Монеки вә синкограф Оник Кырыачия да вардыр. Истинтаг заманы айдынлашмышдыр ки, бу адамлар шакалад кагызларында доллар шәкли деил, бә’зи зәһмәт әләтләри, о чүмләдән ораг вә чөкич шәкли чап әтмишләр. Шакалад фабрикенин сәниби дә өз шакаладларыны бу кагызларә бүкүрмәклә, „зәрәрдә әдбийәтын“ ийялымына сөбәб олмуштур.

Мәктәбдәки һадисәйә көлинчә бу барадә белә бир чан гүртүн тәклиф ирәли сүрүләмүшләр:

— Түркийәдә бүтүн ССРИ, Чин вә халг демократик өлкәләринин харитәләри мәнв әдилән, бу харитәләрин ялынз һәрби мүәссисәләрдә сахланымасына ичәзә верилсин.

Инди Түркийә мәктәбләриндәки чография дәрәсләринин нечә кецдийини тәсәвүр әтмәк олар.

Шакирд мүәллимадан сорушур:

— Бизим шималдаки гоншуларымыз кимдир?

Мүәллимин гә’и чавабы әшидилр:

— Бизим шималда гоншумуз йохдур.

— Мүәллим әфәнди, бу нечә ола билр? Түркийәнин ахы бир сәрһәди оамалдыр...

Мүәллим:

— Бизим сәрһәдимиз Гара дәниздир,— дейә чаваб верир вә бир сөз тәпыб дейә билдийинә севинир.

Мүәллимин севинмәси әбәсдир. Ушаглар тутдугларыны чатин бурахларар. Оңлар һәр шей билмәк истәйирләр. Синифдә мүәллимин үзәринә ени һүчүм башлаһыр:

— Мүәллим әфәнди, Түркийә бәс шимал-шәргән, шимал-гәрбдән һансы һөкүмәтләрдә һөмсәрһәдир?

Мүәллим ушагларын Совет Иттифагына вә Болгария ишара әтдикләрини баша дүшәрәк, өзүнү итирив: О:

— Бу сөзләри һарадан чыхармысыныз: шимал-шәрг, шимал-гәрб—бу сөзләрин чография дәхли йохдур,— дейә мызылдаһыр.

„Хаһиш әдирәм дәрсимизә аид суаллар верәсиниз, мәнмн башымы чәнчәдә салмагсыныз...“

Мүәллим бу сон сөзләри ушагларә демир, ялынз өз-өзүнә дүшүнүр. Ушаглар исә мүәллим үзәриндә өз гәләбәләринә севинир вә өзүнү итирмиш мүәллимин һийләкәр нәзәрләрдә сейр әдилрәр. Мүәллимә элә кәлир ки, бүтүн синиф ола күдүр.

И. ШЕВТЦОВ

(„Крокодил“)

Рәссам НҶӘФӨГУЛУ

Тәһлүкәли оюн

1929

Кейчай район прокуроругу-
нун катиби прокурорун кабинетси-
нэ дахил олуб деди:

— Иолдаш Назаралиев, Агдаш-
дан мектуб кэлиб, язырлар ки, бир
вэтандаш догуз айлыг өз кирэй-
сини вермедэн кечиб келди, о
адам бизим районда тшайыр.

Прокурор Назаралиев башыны
буады:

— Вячлассызылдыгыр, чинийт-
тед. Бела адамы мөсүлиййтө ала-
мг лязымдыр. На гэдэр борчу
вармыз?

— 316 манат.

— Айыб олсун. О вэтандаш
учун айыб олсун. Тэчлиги оларга
ону манниг ынама чакырып, ман
ону мөсүлиййтө аладыгыр, борчу
гоюб гачмагыни дадыны билсин.

— О адам элэ буададыр, Иол-
даш прокурор.

— Кимдир?

— Сиз өзүңүз.

КИРПИ ГАРДАШ!

Меним беш огулум өз беш гызым олуб
хамысым он нөфөрдир өз хамысы да са-
саламатдыр. Бу ушагалары анасы өз
меним арвадым Салжи Байрамова, "Гөр-
рөштин Ана" ордени алмышдыр (нөмөра
25010) өз буну тэсдиг эдэн китабчасы
да вардыр (нөмөра 24424). Белэзилки,
куман эмтэк оларды ки, биз ушагыз-
лыг веркиси вермейи биларик өз гану-
ла буна дейгаси нагызмыз да вардыр.

Алма мө'лум олар ки, бизим Тогуз
раيونунун Шамалыг кенди советинэ дахил
олак Балашам кэндиник рэһбарлери
тамамилэ башеа бир фикирдэбирлэр.
Онлар бизим учун он нөфэр ушагы аз
несаб эдирлэр. Буна көрө да биздэн
ушагызлыг веркиси тэлэб эдирлэр.

Кирпи гардаш! Инди мэн сизин виси-
тенизлэ кэнд советимизин сөзриндэн,
катибиндэн өз верки акендилдэн сорум-
мак истайырым. Биринчиси—меним нечэ
узай олум, акинчиси—онларын өзлери-
нин лэр биринин нечэ ушагы вар өз бу
несабда на гэдэр верки верилэр, учун-
чүсү—онларын да он ушагы олайды,
енэ дэ верки вермилэ олачагылармын?

МӨММӨД РЭЗАГУЛИЕВ

КИРПИ ГАРДАШ!

Сэлян колхоз базарындакы чайкана-
да чайын стөканы 30 геничэ сапылар.
Пүррөк чай бар манат вернлар дэ
олур. Алма чайын эсли гиймэтини вер-
рэндэ чана-богас башларын. Чайчы Ал-
лахулу үз-көзүнү туршудуб дейир ки:

— Инсабын олсун, бах көр гардада
чай ичирсэк?

— Азторгун чай дүканинда.

— Ады Азторгундур... Бу дүканы
мэн өзүм тиктирмишэм, алын тарма-
ла сазаныгым надал пулулма. Бешчэ
ман манат хөрч чэкмишэм.

— Бунук мэнэ на дэхли вар?

— О дэхли вар ки, Аллаһугулу хөрч
чэкиб дүкан тиктириб.

— Бас тшарэт шө'беси өз Азторгун
рэһбарлери буна нэ дейилэр?

— Онларын мэн өзүм олачаг? Яхши
биллрлар ки, мэн хөрчканы чыгарырам.

Кирпи гардаш! Көрөсөн чайчы Аллаһ-
угулу на вэлт хөрчканы тармак-камак
чыгарыб гуртарачаг?

Ә. РЭЧӘБӨВ

**КИРПИ
КӨМӨК ЭЛЭДИ**

1952-чи ил 10 нөмрэн "Кирпи" журналында чап
эдилмик "Хорузла" баянлыг сарайлыг "Фел-
етон" Т. Укуев элме артелин өзийитте тизил
эдилар. Фелетон Азэрбайжан ССР Сениг коопера-
сини Шурасын билдире белэтиник чакымыс муза-
кыра элмичи өз артелин кемичи элди С. Салмогва
сон хабарарыгга шималды төмөт вертиншилар.

Һакими Видяли оюнчаг сехиндэн өз Агранат авто-
мат галам назырмак ишиндэн котурмулар.
Артелин ишини чымышларат учун бир сыра чед-
ди тэлбирлэр көрүлмүшүр.

1953-чү ил, 6 нөмрөлү журналымызда эрч элди-
мин "Элмэ" дэ Эрза район милди шө'басини
мүфаттин Чүмшүт Элиениг мөсүлиййтэсизийин-
дэн бэлэ эдиларин. Элиениг Республика Дахили Иш-
лар Назарлыг милди идарэсини эми элэ башга
азыфайа көчүрүлүш өз рутбасы ашыгы салым-
мышлар.

МҮХБІР МӨКҮТБАРЫНЫН ИЗИ ИЛЭ

Кирповад шөһри 1-чи милди шө'босини милди
ишкиси күсөй Салиев катнаштарына габар эфир-
тэдий өз өзифисине дахил олмамыг учун иш-
дан котурмулар.

Хыды району тикити идарэсинин АН—61—52
нөмрөлү ишканын ишалайн шөфэр Рашид долат
мышымнада өз хейрине истисфала этиндиз көра
ишдан чыгарылмышлар.

Татар мүфаттин Элинуфэй Элиев тануусу
мүфаттин Чүмшүт Элиениг мөсүлиййтэсизийин-
дэн бэлэ эдиларин. Элиениг Республика Дахили Иш-
лар Назарлыг милди идарэсини эми элэ башга
азыфайа көчүрүлүш өз рутбасы ашыгы салым-
мышлар.

Нахчывандин релаксия кондарлимин бир мак-
тубда област рабэтэ катюры риси Ресулов Иолдаш
мөсүлиййтэсизийиндэн бэлэ эдиларин. Мактуб-
чын факстар ССРР Рабэтэ Назарийинин Азэрбай-
жан Мүвеккилини тэрэфиндэн Волханышмы өз
натгачси Коллектив ичканында мөсүлиййтэсизийин-
дэн бэлэ эдиларин. Ресулов катюры рабэтэринин тэжиң эт-
тедий учун ишдан котурмулар.

А. Абдуллаев Иолдаш Сабирбадан илдэмг мак-
тубунда област республика котюры ишнат
трестини Сабирбад тикити-монтаж катюру му-
дир З. Мухтаров фэлээдрэ рибэ рафтады. Эле-
мектубдакы факстар Сабирбад район прокурору-
лугу тэрэфиндэн Волханышмы өз догру олуру-
мүыйан эдилдишилар. Мухтаров ишдан элдэ элди-
мишлар.

Азэртитибагын Чулба районунда
олак магазинлариндэ ики чүр алвер
эдирлэр. Бириси пуштахтанын үстүндө,
о бириси алтындан. Пуштахтанын
үстүндөки алвер, ади алверди, чаматат
кэлир, пулуку верир, малыны алыр,
кедир. Пуштахтанын алтындыкы алвер
сөз хусуси аджамлар махсусдур. Адам-
лар хэлэти кэлир, пулуку сатычынын
овечуна басыр, бүкүлү бир шей голту-
гуна вуруб дүкандан чыхыр.

Бир дэ көрүрсэн, района сөз яйлды
ки, албара яхши самавар, "победа"
сааты өз я кастюм кэлибдир. Алма
алчылар на гэдэр көзлэйирсэ, маллар
кэлиб магазин чыхыр. Белэ маллар
пуштахтанын нэ алтындан, нэ дэ үстү-
ндөн, сатылмыш, амбардан бирбаш
зөлэрэ кедир.

Районумызда бир чүр дэ алвер нөвү-
вар ки, буна да "Ведрэнди сатыш" дейир-
лэр. Бир гарда надралы арэд колхоз
базарынын багысында отуруб чабреним
алтынды кизэлтдийи ведрэнди чүрбөчүр
хырдават маллары сатыр. Магазин
кэлэн маллар гөфөсөдэ көзэ дөймөндө
дэ алычмылар о саат биллрлар ки, бир
нөмрөли магазини сатычысы Дэвэ мал-
лардан бир ведрэнци көндөриб сатыша,
бирэ ики гиймэтлэ сатырыр.

Кирпи гардаш! "Ведрэнди сатыш"
мөсөлэсини намы биллр, һэтта колхоз
базарынын милди мүвеккили Хачалов
да бу ишдэн хэбэрдардыр. Алма үзүнү
элэ тутур.

Пуштахтанын алтындан сатыш
барында ичэ Азэртитибагын район
шө'басини рэһбарларынэ сөз делек ол-
мур. О саат топ камы ачыларлар.

Кирпи гардаш! Биз чох демиштик,
ерди гезетимиз да бу бардада языб, алма
тө'сирч оламышлар. Бэлэк сиз бизим
тшарэт тэшкилатларымызын рэһбэр-
лэрини баша саласыңыз ки, алвер бир
чүр олар: пуштахтанын үстүндөн.

А. ӘЛИЕВ

ЙОЛДАШ КИРПИ!

Бизим идарэини баш мүнабиси меним
нэ несаватымы эбул эдир, на дэ өзүмнэ
ишаныр. Ики ягыны бир башмага бир-
ый дейир: "Районда чилимге, чох
яхши элэмисин! Тэмизлик ки, вар сала-
матлыгыр. Анчаг намам пулукум
командировка несаваны на дэхли вары
дейирэм: Ай йолдаш мүнасиб, мэн на-
мам несаваты вернирэм, сэндаларин ан-
чаг нөлийит билетларидыр". Дейир: "Мэ-
нэ кэлэк кэлэм. Савадын хошдур, я несаб
биллрсөн? Сара адасында намама ке-
диб алдыгын билети нөлийит хөрчи
кими мэнэ сырыя билмэзсэн. Айыб де-
йилми?"

Дейирэм ки, Порт Илчидэн Сара ада-
сына кедрнлэр баркаса билети өзөзүнэ
намам билети сатырлар, ишканыр.
Дейир:

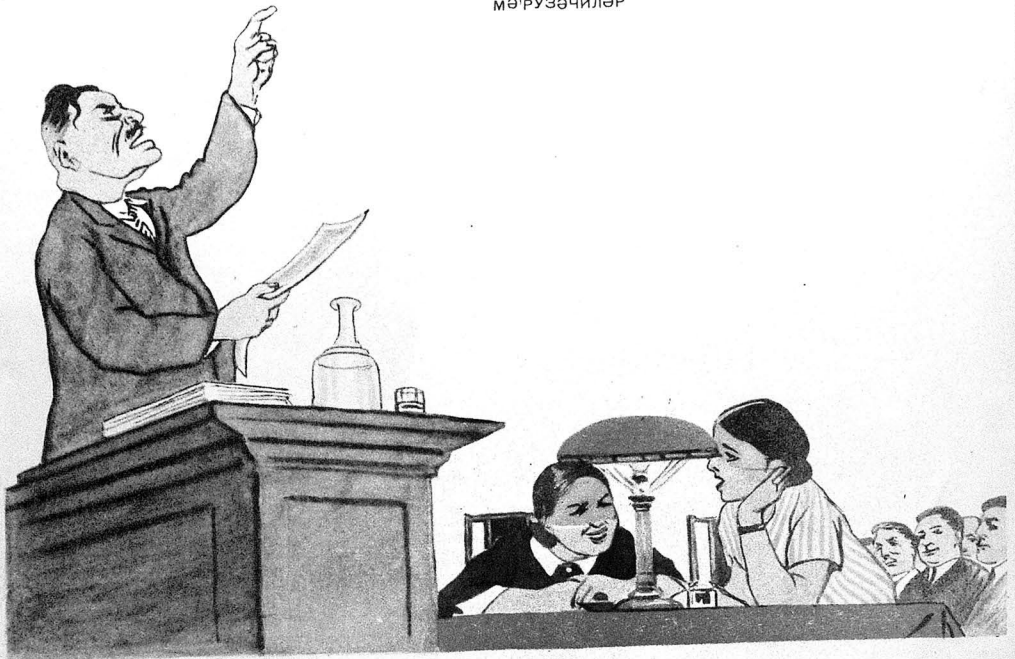
— Ушаг, ушаг дымшыла, нахамыи
намам билети олар, баркасым баркас.

Н. НСМАЙЛОВО

Редактор—Әвэз Садыг. Редакция ней'эти: Сүлейман Рустам, Сабит Рэйман, Сүлейман Маликов, Кэзым Кэзымзада,
Гулам Мэммөдди, Рза Шавһөлд.

"Коммунист" газетинин нэшири. Редакциянын адреси: Баки, Коммунист күчаси, 11/13, 4-чү гапы, 2-чи нөртэба. Тел. 3-17-27. Абуна гиймэти: айлыгы 3 манат

МӘРҮЗЭЧИЛӘР

— Бу нийә белә сүр'әтлә охуур?
— Өзбәр билир. Кечән илки мә'рузәсидир.

— Бу нийә белә ыгганыр?
— Мә'рузәсини өзкәси языб.